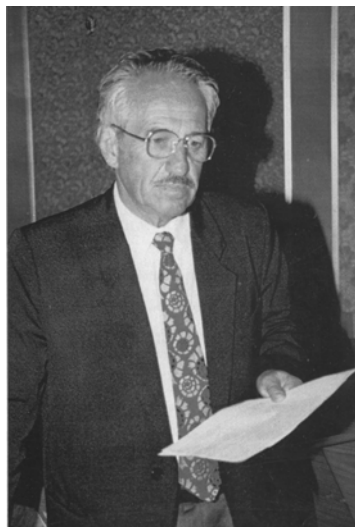

Moment aniversar:

PROF.UNIV.DR. DAN GH. TEODOR LA 75 DE ANI

Cu peste un secol în urmă, în 1906, Vasile Pârvan a conturat pentru prima dată un program de cercetare modernă în arheologia românească¹. În programul inițiat de Vasile Pârvan se înscria prioritar și preocuparea de a forma un autentic „*Colegium Archeologicum Dacoromanorum*”, convins fiind că fără o școală de arheologie a căror membri să străbată și să facă explorări arheologice pe întreg întinsul țării, progresul arheologiei românești, la standardele de vârf ale arheologiei europene a vremii, nu este posibil.

Aționând cu tenacitate benedictină V. Pârvan a reușit să formeze mult dorita „cohortă” de arheologi, să pună, în fapt, bazele școlii moderne de arheologie în țara noastră. În prima generație de discipoli ai lui V. Pârvan s-au numărat: Vladimir Dumitrescu, Ion Nestor, D.M. Pippidi, Dorin Popescu, Gheorghe Ștefan, Radu Vulpe și primele femei care au făcut arheologie în țara noastră: Ecaterina Dunăreanu-Vulpe și Hortensia Dumitrescu.

Această primă generație de arheologi, formată sub îndrumarea magistrului Pârvan, „a dezvoltat simțitor arheologia românească, asigurându-i continuitatea și un frumos prestigiu mondial”².

Mulți dintre discipolii lui V. Pârvan au devenit ei înșiși magiștri și creatori de școală, asigurându-se astfel continuitatea și ascendența arheologiei românești. Într-un fel sau altul, tot ce are mai bun arheologia românească de azi vine de „sub mantaua” lui V. Pârvan³.

Pe drumul început de V. Pârvan, marcat în timp și de activitatea remarcabilă a lui Ion Nestor și Mircea Petrescu-Dîmbovița, se înscrie, cu certitudine, și prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor, nume reprezentativ al școlii românești de arheologie din a doua jumătate a sec. al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea⁴.

¹ Ioan Mitrea, **Vasile Pârvan – inițiatorul programului de cercetare modernă în arheologia românească**, în *Carpica*, XXXV, 2006, p. 5-11.

² Al. Zub, **Vasile Pârvan – efigia cărturarului**, Iași, 1974, p. 277.

³ Într-un interviu dat recent, Acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița, răspunzând la o întrebare legată de formarea sa ca arheolog spunea: „Ca elev al foștilor elevi ai lui Vasile Pârvan, Ioan Andrieșescu și Ion Nestor, cred că aş putea fi considerat ca un continuator, prin aceştia, a lui V. Pârvan”. Cf. **Acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița. Interviul acordat lui Ioan Mitrea**, în *Ateneu – revistă de cultură*, nr. 5 (441), mai 2006, p. 12-13. La rândul său, Dumitru Protase, distinsul arheolog clujean, membru de onoare al Academiei Române, într-o convorbire cu semnatarul acestor rânduri, făcea următoarea mărturisire: „În ceea ce mă priveşte, eu – deşi eram departe, ca vârstă, spre a-i fi discipol – am mers mereu pe liniile istorice directe trasate de V. Pârvan, în ceea ce priveşte daco-romanitatea românilor, continuitatea noastră în spaţiul ancestral, începuturile creştinismului în nordul Dunării, sprijinirea continuă şi masivă a romanităţii carpatice pe cea din sudul fluviului şi multe altele. Deci, am stat şi eu, ca majoritatea istoricilor români, «sub mantaua» pârvaniană şi constat că am ales cea mai bună cale”. Cf. **Ioan Mitrea în dialog cu Dumitru Protase**, în *Zargidava. Revistă de istorie*, V, 2006, p. 39-49.

⁴ Numeroase referiri la viaţa, activitatea ştiinţifică şi didactică a prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor se găsesc în unele lucrări

Dan Gh. Teodor a văzut lumina zilei în orașul Bacău, la 23 septembrie 1933, la final de criză economică, într-o familie de funcționari la căile ferate. O parte din anii copilăriei i-a trăit la Comănești, unde s-a stabilit temporar familia, și unde a urmat și clasele școlii primare. Din 1945 a devenit ieșean, continuându-și învățătura cu anii de liceu, într-o epocă de mari transformări politice, de vremuri grele cu ani de secetă și foamete. În 1952 a absolvit, cu rezultate foarte bune la învățătură, ultima clasă a vestitului Liceu Național din Iași.

În toamna anului 1952 a devenit student la Facultatea de Istorie a Universității „A.I. Cuza” din Iași, unde preocupările pentru arheologie căpătaseră un nou impuls de la venirea în 1949, pe post de conferențiar, a lui Mircea Petrescu-Dîmbovița, discipol și colaborator apropiat al profesorilor Ion Andrieșescu, la rândul său cel mai apropiat colaborator al lui V. Pârvan, și Ion Nestor, discipol și continuator al lui V. Pârvan la Universitatea din București.

Ca student, Dan Gh. Teodor s-a format într-o atmosferă academică de prestigiu datorată unor profesori precum Dumitru Tudor, Mircea Petrescu-Dîmbovița, C. Cihodaru, N. Corivan, Dumitru Berlescu, Ilie Grămadă și mai tinerilor universitari pe atunci V. Neamțu și Gh. Platon.

Studentul Dan Gh. Teodor a fost atras de arheologie din primii ani de facultate. În anii studenției a participat, în vacanțele de vară, la cercetările arheologice de la Trușești, Perieni-Bârlad și Hlincea-Iași, sub conducerea profesorului Mircea Petrescu-Dîmbovița.

Sudent foarte bun la învățătură a terminat facultatea ca șef de promoție în vara anului 1956. În același an, a devenit, prin concurs, cercetător științific la Institutul de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” din Iași.

La propunerea și sub îndrumarea profesorului Mircea Petrescu-Dîmbovița, tânărul cercetător Dan Gh. Teodor și-a îndreptat programul său de cercetare arheologică, cu precădere, asupra epocii secolelor IV-XI, fără ca uneori să nu cerceteze și situri arheologice mai vechi sau din primele trei secole ale mileniului al II-lea d.Hr.

Pe linia cercetărilor arheologice a avut de la început o bună colaborare și cu profesorul Ion Nestor, cu atât mai mult cu cât marele arheolog începând din 1950 a acordat o atenție specială și cercetărilor privind arheologia mileniului I d.Hr., alături de cercetările sale care l-au consacrat privind preistoria regiunilor carpato-dunărene. Din 1956 profesorul Ion Nestor a coordonat activitatea nou înființatei comisii pentru studiul formării limbii și poporului român, comisie care își desfășura activitatea sub egida Academiei Române (numită pe atunci Academia R.P.R.).

Pentru a se forma ca arheolog, pentru a-și perfecționa tehnica de cercetare, Dan Gh. Teodor a participat în colectivele de cercetare arheologică de la Bicăz, Suceava, Dridu ș.a. Îndeosebi de la profesorii Ion Nestor și Mircea Petrescu-Dîmbovița a învățat Dan Gh. Teodor unele din „canoanele” cercetării arheologice moderne, între care importanța rigurozității

---

apărute în ultimele decenii, din care am preluat și noi multe informații, motiv pentru care le menționăm și aici: C(onstantin) P(arda), **Dan Gh. Teodor**, în *Enciclopedia istoriografiei românești*, București, 1978, p. 322; Virgil Mihăilescu-Bîrliba, **Dan Gh. Teodor la 60 de ani**, în *ArhMold*, XVI, 1993, p. 5-9; V. Chirica, **Dan Gh. Teodor la a 65-a aniversare**, în *Cercetări istorice*, XVIII, 1998, 1, p. 9-18; Comelia Mantu, **Profesorul Dan Gh. Teodor la 65 de ani**, în *ArhMold*, XXI, 1998 (2000), p. 353-354; Sever Dumitrașcu, **Respectuos omagiu: Dan Gh. Teodor**, în revista *Munții Apuseni*, VII-VIII, Oradea, 2002, p. 14-16, text inclus și în volumul Sever Dumitrașcu, **Scrieri arheologice privind istoria Daciei Apusene**, Oradea, 2007, p. 483-484; Victor Spinei, **Moment aniversaire: Le professeur Dan Gh. Teodor à 70 ans**, în *SAA*, IX, **In Honorem Magistri Dan Gh. Teodor**, Iași, 2003, p. 1-19; V. Chirica, D. Aparaschivei, **Cercetător științific I dr. Dan Gh. Teodor**, în volumul *Institutul de Arheologie Iași*, Iași, Editura Helios, 2004, p. 195-210; Ioan Mitrea, **Medalion Dan Gh. Teodor**, în *Enciclopedia Județului Bacău*, Bacău, 2007, p. 443-444.

Având în vedere că în multe din aceste lucrări, menționate mai sus, se găsesc bogate liste bibliografice privind cărțile, studiile, articolele, recenziile, notele științifice etc. semnate de Dan Gh. Teodor, ne mulțumim a reaminti la sfârșitul textului nostru doar lista cărților la care distinsul sărbătorit este autor sau coautor, cărți care în fapt îl definesc ca pe un distins cercetător științific.

observațiilor stratigrafice, tehnica cercetării siturilor arheologice, mai cu seamă a celor din secolele IV-XIII etc.

În mai mult de jumătate de secol de cercetare arheologică, a investigat, deseori cu rezultate remarcabile, peste 40 de situri, răspândite pe întreg teritoriul Moldovei, de la Lozna-Dorohoi și Fundu-Herței în nord, până la Șendreni-Galați în sud; și de la Hangu, Bicz și Oituz din vestul Moldovei până la așezări de pe malul drept al Prutului precum Horodiștea, Răducăneni și Albița. Și dacă deja am pomenit unele din stațiunile arheologice cercetate de profesorul Dan Gh. Teodor, să mai adăugăm câteva, pentru a întregi, într-o oarecare măsură, tabloul acestei prodigioase activități de teren, amintind, într-o ordine nu suficient de riguroasă, și cercetările arheologice de la: Spinoasa-Erbiceni, Spinoasa-Iași, Mănoaia-Costișa, Lunca-Dorohoi, Suceava, Iași-Crucea lui Ferent, Draxini, Dersca, Botoșana-Suceava, Dodești-Vaslui, Cucorăni, Borniș-Neamț; Arsura, Murgeni și Epurenii în jud. Vaslui etc.

Rezultatele acestor cercetări au fost valorificate periodic și sistematic în rapoarte de cercetare arheologică, articole și studii de sinteză, precum și în mai multe monografii, autorul lor înscriindu-se treptat ca unul dintre cei mai buni cercetători ai epocii secolelor V-XIII pentru spațiul est-carpatic și pe un plan mai larg pentru tot spațiul nord-dunărean.

Pregătirea prin doctorat sub conducerea prof. Ion Nestor a fost un bun prilej pentru cercetătorul Dan Gh. Teodor să-și perfecționeze activitatea științifică, să treacă la elaborarea unor studii de amploare, folosind bogata informație de care dispunea, rod al cercetărilor proprii, în perspectiva elaborării tezei de doctorat. Câteva din aceste studii, precum **Contribuții la cunoașterea culturii Dridu pe teritoriul Moldovei**, publicat în *SCIV*, 19, 1968, 2, p. 227-278; **Unele probleme privind evoluția culturii materiale din Moldova în secolele VI-IX e.n.**, în *Carpica*, II, 1969, p. 253-307 și **Elemente și influențe bizantine în Moldova în secolele VI-XI e.n.**, în *SCIV*, 21, 1970, 1, p. 97-128, au devenit lucrări de referință pentru cunoașterea realităților istorico-arheologice din secolele V-XI în spațiul est-carpatic al României, anunțând deja substanța tezei de doctorat aflată în curs de redactare, în acei ani.

Elaborată sub conducerea magistrului Ion Nestor, creatorul școlii de arheologie medievală în țara noastră, și susținută în 1975, după trecerea marelui arheolog și istoric în lumea celor drepți, sub conducerea profesorului Gheorghe Ștefan, cunoscut specialist al epocii de formare a poporului român, în cadrul Facultății de Istorie a universității bucureștene, lucrarea prezentată de Dan Gh. Teodor a impresionat plăcut comisia de doctorat care, pe lângă profesorul Gheorghe Ștefan în calitate de coordonator științific, mai cuprindea nume de prestigiu ale domeniului precum C. Cihodaru, Kurt Horedt și Mircea Petrescu-Dîmbovița.

Lucrarea de doctorat a lui Dan Gh. Teodor, elaborată în mare măsură pe baza rezultatelor cercetărilor arheologice proprii, dar luând în considerație, cum era și firesc, tot ce se știa în acel moment, a fost tipărită sub titlul **Teritoriul est-carpatic în veacurile V-XI e.n. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român**, la Editura Junimea, Iași, în 1978, devenind o lucrare de referință a istoriografiei românești cu privire la istoria celei de-a doua jumătăți a primului mileniu creștin, în regiunile est-carpătice ale României. Într-o recenzie din 1979, publicată în *Carpica*, XI, p. 327-329, scriam următoarele despre această carte: „Lucrarea reține atenția, în primul rând, prin aceea că, pentru prima dată, se prezintă, în literatura de specialitate, într-o expunere analitică și sintetic-interpretativă, totalitatea datelor și materialelor arheologice și numismatice, cunoscute până în 1977 [...]. Dovedind și subliniind rădăcinile locale ale civilizației din perioada dintre a doua jumătate a sec. al V-lea și prima jumătate a sec. al VI-lea, autorul evidențiază realitatea, pusă în lumină de cercetările arheologice din ultimele decenii, că înainte de venirea și stabilirea grupurilor de slavi migratori în aceste regiuni (începând de la jumătatea secolului al VI-lea) a existat în spațiul est-carpatic al României o puternică pânză de populație autohtonă, populație care va

avea rolul hotărâtor și în evoluția procesului istoric din perioada de după contactul cu slavii [...].

După câteva importante monografii apărute în ultimul timp, care reflectă, în chip științific, situația din celelalte provincii istorice românești în epoca formării poporului român, între care sunt de amintit **Romanitatea târzie și străromânii în Dacia Traiană sud-carpatică** de O. Toropu (pentru Oltenia), **Cultura materială veche românească** de Maria Comșa (pentru Muntenia) și **Populația românească în Transilvania în secolele VII-VIII**, de Eugenia Zaharia, lucrarea lui Dan Gh. Teodor vine să umple un gol în literatura istorică românească”.

Foarte bine primită de specialiștii din țară și străinătate, dovadă numărul mare de prezentări și recenzii favorabile, dar și numărul mare de studii în care este citată, lucrarea a fost distinsă cu premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române, și a fost publicată, în 1980, la Oxford, în prestigioasa colecție BAR – International Series (81), sub titlul **The Eastern Carpathian area of Romania V-XI Centuries a.d.**

Reluând și dezvoltând preocupări mai vechi, privind permanentele legături între lumea romano-bizantină și bizantină, pe de o parte, și lumea romanică nord-dunăreană și, respectiv, lumea veche românească, rolul acestor legături în evoluția romanității nord-dunărene și încheierea procesului de formare a poporului român, în 1981, dr. Dan Gh. Teodor ne-a dat o nouă și importantă lucrare, intitulată **Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e.n.**, apărută la Editura Junimea din Iași.

După mai mulți ani de cercetări arheologice sistematice, în 1984, Dan Gh. Teodor a publicat, la Editura Academiei, importanta monografie intitulată **Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V-VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava**, în care a fundamentat temeinic și convingător conținutul culturii Costișa-Botoșana caracteristică spațiului est-carpatic al României în secolele V-VII, concept extins, după 1990, la tot spațiul carpato-nistean, și cunoscut sub numele de cultura Costișa-Botoșana-Hansca. În același an, 1984, cercetătorul Dan Gh. Teodor își completa lista de lucrări esențiale cu monografia arheologică asupra cercetărilor de la Dodești-Vaslui, publicată la Editura Junimea din Iași sub titlul **Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI-XI e.n. de la Dodești-Vaslui**.

Profesorul Dan Gh. Teodor și-a întregit portretul de specialist recunoscut al istoriei și arheologiei epocii secolelor IV-XIII și prin publicarea altor lucrări monografice, cum sunt cele privind fortificația medievală de la Fundu-Herței (în colaborare cu prof. Mircea Petrescu-Dîmbovița); începuturile și evoluția creștinismului la est de Carpați până în secolul al XIV-lea; meșteșugurile la nordul Dunării de Jos în secolele IV-XI; un repertoriu al descoperirilor arheologice și numismatice la est de Carpați în secolele V-XI; contribuind apoi cu substanțiale capitole la tratatul de Istoria românilor, vol. II și vol. III; coautor la un curs universitar privind istoria veche a României de la începuturi până în secolul al VIII-lea; realizarea unor utile instrumente de informare științifică precum **Dicționarul de istorie veche a României** (coordonator D.M. Pippidi, 1976) și **Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României** (coordonator C. Preda); un volum cuprinzând majoritatea articolelor și studiilor sale, răspândite în diverse reviste, unele greu de găsit azi, reunite acum sub titlul **Spațiul carpato-dunăreano-pontic în mileniul marilor migrații**, toate aceste lucrări fiind menționate la sfârșitul acestui text.

Debutând în paginile unei publicații de specialitate încă în 1957, în cei peste 50 de ani de activitate științifică a fost un colaborator de prestigiu al unor cunoscute periodice, între care menționăm: *Arheologia Moldovei*, *SCIV(A)*, *Dacia*, *N.S.*, *Carpica*, *Memoria Antiquitatis*, *Pontica*, *Studii și Cercetări Științifice* - Iași, *Cercetări Istorice*, *Materiale și Cercetări Arheologice*, *Danubius*, *Terra Nostra*, *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, *Vrancea – Studii și*

Comunicări, Suceava – Anuarul Muzeului Județean, Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”, Din trecutul județului Botoșani, Studia Antiqua et Archaeologica, Hierasus, Acta Moldaviae Meridionalis, Symposia Thracologica, Mousaios, Memoriile Secțiunii Științifice ale Academiei Române, Academica, Interacademica, Crișana Antiqua et Medievalia, Etudes byzantines et postbyzantines, Teologia și Viața, Zargidava ș.a.

A fost membru în comitetele de redacție ale multor publicații de specialitate precum *Arheologia Moldovei* (redactor șef în anii 1997-2003), *Studia Antiqua et Archaeologica*, *Cercetări Istoricе*, *Materiale și Cercetări Arheologice*, *Carpica*, *Crișana Antiqua et Medievalia* ș.a.

A publicat studii și articole în reviste de specialitate din străinătate, respectiv din Italia, Cehoslovacia, Polonia, Iugoslavia, Germania, Rusia, Ucraina și Republica Moldova.

A colaborat cu articole la mai multe volume din seria **Români în istoria universală**, la reviste de cultură din Iași și din alte orașe ale țării, între care și revista de cultură *Ateneu* din Bacău la care colaborează de peste patru decenii, prima fiind din ianuarie 1965.

Prețuindu-și înaltașii și colegii de specialitate, profesorul Dan Gh. Teodor a colaborat cu articole la diverse reviste și la realizarea unor volume omagiale dedicate unor distinși arheologi și istorici între care amintim **Omagiu profesorului C. Cihodaru**, texte în diverse publicații sau volume omagiale dedicate profesorului Mircea Petrescu-Dîmbovița la aniversările prilejuite de împlinirea a 65 de ani, 70 de ani, 80 de ani și 90 de ani de viață, **Omagiu prof. D. Protase**, **Omagiu prof. Sever Dumitrașcu**, **Omagiu prof. Ioan Glodariu**, **Omagiu prof. Ion Agrigoroaiei**, **Omagiu prof. Emilian Popescu**, sau textele omagiale dedicate arheologilor Zoltan Szekely, Gavrilă Simion ș.a. A scris importante texte despre cei trecuți în lumea umbrelor, precum Ion Nestor, N. Zaharia, Adrian C. Florescu, Gr. Foit, Al. Andronic, Ghenuță Coman, Radu Popa, Adrian Rădulescu, Petre S. Năsturel ș.a.

A prefătat lucrările monografice și tezele de doctorat, ce au văzut lumina tiparului, ale unor foști doctoranzi, din diverse centre ale țării.

Bogata activitate științifică a profesorului Dan Gh. Teodor s-a concretizat în 14 volume de autor, sau coautor, însumând peste 2000 de pagini tipărite și peste 300 de studii, articole, note și recenzii, publicate în periodice din țară și străinătate.

Mai adăugăm că a participat la peste 350 de sesiuni științifice, simpozioane, colocvii și alte dezbateri academice, în diverse centre ale țării, la peste 40 de simpozioane și congrese internaționale, între care menționăm pe cele de la Iași, București, Constanța, Cluj-Napoca, Chișinău, Roma, Berlin, Praga, Moscova, Kiev, Belgrad, Sofia, Bratislava, Prilep, Nitra, Spoleto, Mainz, Cernăuți, Novgorod, Stuttgart, Odessa, Simferopol ș.a. Cu ocazia acestor manifestări științifice internaționale a realizat un util schimb de păreri, a aflat noutăți științifice, și-a lărgit orizontul de cunoaștere științifică. Aceste obiective le-a avut în vedere și cu prilejul burselor de studii pe care le-a obținut în Bulgaria (1969) și Germania (1986 și 1990) sau călătoriilor de documentare științifică în URSS, Bulgaria, Cehoslovacia, Ungaria, Republica Moldova etc.

După 1990 a fost prezent mereu în Republica Moldova la sesiuni și simpozioane științifice, a ținut cursuri la Universitatea de stat din Chișinău, a fost pe șantiere arheologice din Republica Moldova, între doctoranzii săi a avut numeroși tineri din Republica Moldova.

Considerăm important să relevăm faptul, care este o constatare consolidată de-a lungul multor ani, că tot ceea ce a acumulat profesorul Dan Gh. Teodor cu privire la tehnicile cercetării arheologice moderne, de la magistrii săi, din propria-i experiență de teren, de la colegii de generație etc., nu a rămas ca „o bancă de date închisă, ferecată”, ci a împărtășit la rândul său din această experiență cu multă deschidere și talent pedagogic, mai tinerilor săi colaboratori, convins fiind că aceasta este o datorie de conștiință a unui autentic cercetător,

devenit în timp un mentor, formator de noi specialiști. Încă de la primele șantiere arheologice pe care le-a condus, în calitate de responsabil științific, Dan Gh. Teodor a atras numeroși cercetători, studenți și tineri absolvenți, mulți dintre aceștia devenind, în timp, arheologi cu rezultate remarcabile. Pe măsura sporirii experienței, profilul științific al cercetătorului Dan Gh. Teodor a devenit tot mai vizibil. Dacă în primii ani în care l-am cunoscut și colaborat la cercetarea câtorva situri, cu peste patru decenii în urmă, precum cele de la Lozna-Dorohoi, Mănoaia-Costișa, Oituz, Botoșana etc., arheologul Dan Gh. Teodor îmi apărea ca un colaborator apropiat și de viitor pentru arheologie al magiștrilor noștri comuni, Mircea Petrescu-Dîmbovița și Ion Nestor, treptat distinsul cercetător a devenit o adevărată autoritate în materie, autentic magistru, o personalitate distinctă și puternic vizibilă în câmpul arheologiei medievale timpurii din țara noastră, cunoscută și apreciată în rândul specialiștilor din țară și străinătate.

Ca arheolog cu vastă experiență profesorul Dan Gh. Teodor a contribuit la formarea multor discipoli, a modelat în mare măsură o sumă importantă de arheologi și nu credem că exagerăm afirmând că este un creator de școală arheologică, în fapt un mare specialist care a contribuit decisiv la dezvoltarea școlii al cărui fondator rămâne Ion Nestor – școala de arheologie medievală timpurie din țara noastră.

În literatura de specialitate din țară și străinătate, sunt legate de numele și contribuțiile științifice ale lui Dan Gh. Teodor concepte precum cultura Costișa-Botoșana (numită după 1990 cultura Costișa-Botoșana-Hansca), caracteristică comunităților autohtone din secolele V-VII care au trăit în regiunile est-carpătice ale vechii Dacii; aspectul cultural Lozna (sec. VII-VIII); cultura Răducăneni (sec. XI-XII) și cultura Prodana-Bârlad (sec. XII-XIII).

Fără îndoială continua perfecționare pe plan profesional-științific, importante rezultate pe linia cercetării științifice i-au schimbat mereu statutul, i-au adus o recunoaștere tot mai largă atât în țară cât și în străinătate.

În cadrul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”, în care a fost încadrat în 1956, a fost cercetător între anii 1956-1970, cercetător științific principal din 1970 până în 1995; având acest statut a fost membru și respectiv referent în multe comisii de doctorat, în special pentru teze ce priveau epoca secolelor IV-XIV în diverse provincii istorice ale țării; a fost șeful secției de Arheologie din cadrul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” (1978-1989). În februarie 1990 a fost ales director adjunct al Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”, iar din martie 1990, după scindarea vechiului Institut, pe de o parte rămânând Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, pe de alta înființându-se, ca unitate distinctă, Institutul de Arheologie din Iași, a fost ales ca director al noii instituții, post pe care l-a ocupat până în anul 2003.

Am mai amintit vocația pedagogică a lui Dan Gh. Teodor. A fost atras permanent de catedra universitară. A activat ca profesor asociat la Facultatea de Istorie a Universității din Iași încă din anii 1964-1966. A revenit, tot ca asociat, în anul universitar 1993-1994. În 1995 a făcut pasul decisiv, devenind, prin concurs, profesor titular, predând până în 2003 cursul general de Istoria veche a României (de la civilizația geto-dacică la formarea poporului român), precum și cursurile speciale Populații și culturi la nordul Dunării în mileniul I d.Hr., Romanitatea orientală, Creștinismul la nordul Dunării și Izvoarele etnogenezei românilor. A rămas în continuare și la Institutul de Arheologie din Iași, în care s-a format și pe care l-a condus mai mulți ani, ocupând din 2003 până în prezent postul de cercetător științific principal I.

A contribuit la formarea a opt generații de studenți (între 1995 și 2003) a condus multe teze de licență, a coordonat numeroase lucrări de gradul I, din 1990 a devenit conducător de doctorat în specialitatea Istoria veche a României, având doctoranzi din toată țara, dar și din Republica Moldova, pe unii îndrumându-i și din 2003 în calitate de profesor consultant.

Prestigiul de care se bucură profesorul Dan Gh. Teodor l-a făcut să fie ales sau cooptat în conducerea a numeroase asociații, societăți și organisme științifice din țară și străinătate, între care amintim: membru al Comisiei Naționale de Arheologie, în Comitetul Național al istoricilor români, în Societatea Numismatică Română, vicepreședinte al Asociației de studii bizantine din România, vicepreședinte al Comisiei mixte româno-ucraineană de istorie, arheologie, etnografie și folclor a Academiei române și ucrainiene, președinte al Comisiei pentru studiul formării poporului român a Academiei Române – Filiala Iași, membru în Consiliul Permanent al Uniunii Internaționale de științe pre și protoistorice, membru în Comitetul executiv al Uniunii Internaționale de arheologie slavă, membru în Comisia superioară de diplome a Universității de Stat din Chișinău etc.

Pentru rezultatele sale importante în câmpul arheologiei și istoriei naționale, pentru munca eficientă în conducerea Institutului de Arheologie din Iași și activitatea la catedra universitară, a fost distins cu importante premii, ordine și medalii, între care menționăm: Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române, în 1978, premiul Universității „A.I. Cuza” din Iași, în 1984, Ordinul Național pentru merit în grad de ofițer în 2000 și Premiul național Opera Omnia al Ministerului Învățământului și Cercetării în 2002.

A fost onorat cu numeroase Diplome de excelență și de membru de onoare al unor prestigioase instituții muzeale din țară.

Băcăuan prin naștere, colaborator permanent al Muzeului de istorie și arheologie din Bacău încă de la înființarea acestei instituții, participant la explorarea unor importante situri arheologice din fosta regiune Bacău și, respectiv, din județul Bacău, colaborator al revistei *Carpica* de la primul număr, apărut în 1968, profesorul univ.dr. Dan Gh. Teodor a fost declarat în 2003 Cetățean de Onoare al Municipiului Bacău.

* * *

Dincolo de toate aspectele relatate pe scurt în rândurile de mai sus, rămâne ca un bun de mare preț pentru istoriografia și cultura românească remarcabila contribuție științifică a prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor la cunoașterea istoriei și culturii daco-romane și vechi românești din epoca secolelor IV-XI. Iată de ce ne îngăduim ca la acest popas din drumul vieții distinsului reprezentant al arheologiei și istoriografiei românești contemporane, ca un omagiu pe care i-l aducem, să reamintim titlurile cărților pe care le-a scris, cu trudă și vocație pentru cercetare, în calitate de autor sau coautor, cu menționarea recenziilor și prezentărilor de care s-au bucurat aceste lucrări, ca semn al ecoului pe care l-au avut.

- **Teritoriul est carpatic în veacurile V-XI e.n. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român**, Iași, Editura Junimea, 1978, 224 p.; Recenzii-prezentări: I. Mitrea, în *Scânteia*, nr. 11319, din 12 ianuarie 1979, p. 4; Al. Andronic, în *AIIAI*, XVI, 1979, p. 566-573; I. Mitrea, în *Carpica*, XI, 1979, p. 327-329; N. Edroiu, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Historia*, I, 1979, p. 70-72.
- **The Eastern Carpathian Area of Romania V-XI Centuries A.D.**, BAR-International Series, 81, Oxford, 1980, 194 p.
- **Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e.n.**, Iași, Editura Junimea, 1981, 121 p.; Recenzii-prezentări: I. Mitrea, în *Scânteia*, nr. 12402, din 8 iulie 1982, p. 4. Virgil Mihăilescu-Bîrliba, în *AIIAI*, XIX, 1982, p. 695-696; I. Mitrea, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 347-350.
- **Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI-XI e.n. de la Dodești-Vaslui**, Iași, Editura Junimea, 1984, 152 p.; Recenzii-prezentări: V. Spinei, în *AIIAI*, XXII, 1985, p. 807-808; Al. Andronic, în *ActaMM*, V-VI, 1983-1984, p.

529-530; I. Mitrea, în *ArhMold*, XI, 1987, p. 285-289.

- **Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V-VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava**, București, Editura Academiei Române, 1984, 132 p.; Recenzii-prezentări: I. Mitrea, în *ArhMold*, XI, 1987, p. 282-284.
- **Sisteme de fortificații medievale timpurii la est de Carpați. Așezarea de la Fundu-Herței, jud. Botoșani**, Iași, Editura Junimea, 1987, 148 p. (în colaborare cu Mircea Petrescu-Dîmbovița).
- **Creștinismul la est de Carpați de la origini până în secolul al XIV-lea**, Iași, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, 1991, 230 p.; Recenzii-prezentări: C. Chiriac, în *ArhMold*, XV, 1992, p. 214-215; I. Mitrea, în *MemAntiq*, XVIII, 1992, p. 339-341; V. Spinei, în *Carpica*, XXIII, 1992, 1, p. 227-231; I. Mitrea, în *Ateneu*, Anul 29, nr. 3, martie 1992, p. 5; Nelu Zugravu, în *AȘUlist*, XXXIV, 1993, p. 150-151.
- **Istoria veche a României de la începuturi până în secolul al VIII-lea**, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1995, 463 p (în colaborare cu Mircea Petrescu-Dîmbovița - coordonator, H. Daicoviciu, Ligia Bîrzu, Florentina Preda).
- **Meșteșugurile la nordul Dunării de Jos în secolele IV-XI d.H.**, Iași, Editura Helios, 1996, 197 p.; Recenzii-prezentări: I. Mitrea, în *Ateneu*, Anul 34, nr. 8, august 1997, p. 5; P. Croitoru, în *Analele Univ. „D. Cantemir”* București, 1, 1997, p. 189-191; I. Mitrea, în *MemAntiq*, XXI, 1997, p. 496-498; I. Moldovan, în *Cercetări Istorice*, XVII, 1998, 1, p. 305-306; Emil C. Ursu, în *Suceava. Anuarul Muzeului Național al Bucovinei*, XXIV-XXV, 1997-1998, p. 489-490.
- **Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României** (coordonator C. Preda), vol. I (A-C), București, 1994, p. 30, 75, 150, 157, 170-181, 185-186, 196, 198-199, 220, 341, 360-363, 387; vol. II (D-L), București, 1996, p. 28-30, 49, 68-69, 74-77, 117, 161-162, 207, 210, 238-239, 245-248, 279-289, 328; vol. III (M-Q), București, 2000, p. 156, 160-161, 212, 228-229, 243, 255-256.
- **Descoperiri arheologice și numismatice la est de Carpați în secolele V-XI**, București, 1997, 190 p.; Recenzii-prezentări: C. Ionomu, în *ArhMold*, XX, 1999 (2001), p. 233-234.
- **Istoria Românilor**, vol. II, București, 2001 (coautor), p. 639-662, 725-738.
- **Istoria Românilor**, vol. III, București, 2002 (coautor), p. 143-212, 288-305.
- **Spațiul carpato-dunăreano-pontic în mileniul marilor migrații**, Buzău, 2003, 554 p.; Recenzii-prezentări: L. Marin-Stratulat, în *Carpica*, XXXII, 2003, p. 251-252.

Am remarca în încheiere că nu există studiu mai serios în literatura de specialitate din țară și străinătate privind mileniul I d.Hr. și primele secole ale mileniului al II-lea d.H., dar îndeosebi epoca secolelor V-XI, în spațiul carpato-dunăreano-pontic, care să nu facă trimiteri la unele din lucrările menționate mai sus datorate distinsului arheolog și istoric prof.univ.dr. Dan Gh. Teodor.

Este și aceasta o dovadă incontestabilă a contribuțiilor sale științifice remarcabile, a locului pe care îl ocupă în arheologia românească din a doua jumătate a sec. al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea.

La împlinirea frumoasei vârste ce însumează 75 de primăveri, îi dorim multă sănătate, fericire alături de cei dragi și noi realizări științifice spre binele și progresul arheologiei și istoriografiei românești.

Ioan Mitrea